

La ciutat i les hores

NATIVIDAD AYALA

La ciutat on visc desperta a l'alba. N'hi ha d'altres que desperten més tard. Però ella obre els ulls, quan li arriba la llum més blanca. Quan el silenci ens toca. Quan la bella muntanya que la protegeix, la Mola, encara no s'ha separat del cel i totes dues són una sola cosa.

Aleshores, desclou tímidament les parpelles i, a poc a poc, com acostumen a fer les velles, les aixeca. Encara que no triga gaire a tancar-les. No es troba bé, la ciutat. I tampoc no li queden màscares per posar-se que l'ajudin a fer sentir la seva veu apagada, que l'ajudin a fer teatre.

Ni temps assossegat per parar-se. La velocitat de les màquines no li ho permet. L'arrossega. L'arrossega. On anem? Em pregunto, quan veig la corrua de cotxes, d'automòbils, de màquines de tota mena, que l'envolten i la travessen per dintre, ferint-la i ferint-nos.

El dia neix apressat a la vila, constret, esdentegat. Li falten hores perquè li cauen de la boca. Una rere l'altra, cauen les hores als dies i, naturalment, a nosaltres. Només quan arriba el vespre ens adonem que hem perdut la llum regalada, que l'hem perduda sense notar-la. Ens hauríem de convertir en lladres. Sí, robar, robar temps, per poder ser nosaltres. Sobretot quan fa calor, quan el dia s'estira i el paisatge es torna groc i ple d'humitat marina.

L'estiu aquí és foc, l'asfalt crema. Tots els que poden marxen. "Tothom qui pot se'n va", sento que diuen. Mentre els coloms dibuixen camins impossibles a les places dures..., que ens vam fer, ja fa uns quants anys enrere. Colomides, colomins, colomassa. I els vells, se'ls miren, sota les poques ombres que queden. No es veu cap nen, cap pilota. No se sent cap melodia. Als carrers els gossos pixen i borden, fan companyia i pixen; indiferents, avorrits, submisos als submisos amos.

La ciutat i les hores que se la miren, condescendents, perquè no s'atura. Perquè està desorientada, confusa. Ningú la deixa mirar-se al mirall. Descobrir-se el rostre. S'espantaria la ciutat davant l'espill? Es trobaria vulgar, sense gust ni finesa? Impersonal, com tantes d'altres? Mecànica i sorollosa, inhòspita i desamparada? O bé es veuria bonica?

No estaria de més aturar-se per contemplar-la, per percebre la vila que deixem que ens facin

els altres: els polítics, els especuladors, els poderosos estafadors, els arquitectes, etc. I la que humilment fem nosaltres, amb el dibuix de les nostres passes diàries.

I podríem preguntar-nos, des de l'atalaia: On som ara? Per a qui, realment, és la ciutat que tenim? I per a què? I també podríem preguntar-nos: A qui li agrada el lloc que habita? En definitiva, qui se l'estima?

Ara que tinc, davant meu, mapes i dibuixos, fotografies del nucli que es formava a començaments del segle passat, m'adono dels canvis tan importants que ha sofert en pocs anys. S'aixecaven nous edificis, alguns amb intenció de ser personals, amb ganes de crear quelcom bell. Com si la pedra que els formava fos viva i fos allà per ser edifici que parla, per ser construcció que dialoga amb tot allò que l'envolta. Es traçaven carrers i places, espais per on havia de caminar l'home. Es veuen els camps de conreu, els boscos densos. Els horts, les masies, etc. I en alguna foto una gallina perduda.

Comprovo que, aleshores, la natura domesticada encara era propera als homes. No sé si la melangia de la vila té a veure amb el fet de sentir-se molt lluny d'ella mateixa. Tapada, embolcallada per quilos i quilos de quitrà i formigó. Filla de l'avarícia, de pensaments que menyspreen els espais urbans, els espais públics. Els llocs que ens haurien d'oferir benestar...

En el fons penso que tot això ho nota, com també nota que els boscos que l'abracen van perdent fortalesa, perquè s'aprimen, s'aprimen conquerits per l'asfalt, insaciable catifa que no para de progressar. I, per tant, és possible que es reconegui com una vila sense imaginació, nascuda de la mediocritat i l'especulació.

La vida, en aquell temps, no era fàcil. Però no sé qui pot dir que ara la vida és fàcil. No veieu els àngels de la terra com ploren cada dia?

Pocs racons agradables ens pot oferir, pocs jardins comunitaris de debò. Ni parcs amplis, farcits de plantes i arbres. Poca ombra i silenci per poder descobrir que sobre l'herba, de vegades, els núvols dormen i les idees desperten. Potser li dol, a la ciutat, tenir les mans tan buides.

Juny 2012